

Te Whārangi Aromatawai mā te Pouako

Te pātai	Ngā aromatawai a te pouako
1. Tuhia ki te pepa tukutuku ētahi tapawhā hāngai e rima, koirā hei pikitia āwhata o ētahi māra. Kia 32 te paenga o ia tapawhā hāngai (te tapeke o ngā tāpapa = 32). Tuhia ngā inenga o ngā tāpapa.	
2. Whiriwhiria te horahanga o ia tapawhā hāngai, ka tuhi ai ki raro iho.	
3. Ko tēhea te māra he nui rawa atu te horahanga, ko tēhea te māra he iti rawa atu te horahanga? He aha tētahi tauira e kitea ana i te horahanga o ngā tapawhā hāngai me te āhua o ngā tapawhā hāngai?	
4. Ko te 13.5m te roa o tētahi tāpapa o te māra e whakaarohipa ana e Tamarau. Whiriwhiria te roa o ērā atu o ngā tāpapa.	
5. Ko te 9.5m te roa o tētahi tāpapa o te māra e whakaarohipa ana e Hinewai. Whiriwhiria te roa o ērā atu o ngā tāpapa.	
6. Ko tēhea te māra he rahi ake te horahanga, ko te māra a Tamarau, ko te māra a Hinewai rānei?	
7. Tuhia te pikitia āwhata o tētahi atu māra, he tapatoru te āhua, engari kia mau tonu ki te 32m rākau hei hanga i ngā tāpapa. Tuhia ngā inenga ki ngā tāpapa.	
8. Whakatau tatangia te horahanga o tēnei māra tapatoru kua tuhia e koe. He nui ake, he iti ake rānei i ētahi o ngā māra he tapawhā hāngai te āhua?	

He Māra Kai

He Māra Kai

Tūārere	1	2	3
Tau	1	2	3

Tohu Ako: Te Ine, Te Āhuahanga

Kaupapa: Te paenga, te horahanga me te hoahoa āwhata

Hei whakamārama

He tauira ngohe tēnei, hei aromatawai i te mōhio o te ākonga ki te horahanga me te paenga o te tapawhā hāngai. Mā te āta mātakitaki me te āta whakarongo a te pouako ki te mahi a te ākonga, e mōhiotia ai te taumata o te ākonga, ngā wāhi e pakari ana, me ngā wāhi hei whakapakari ake.

I ētahi wā, mā te whakawhitihiti kōrero, mā te paku whakamārama rānei a te pouako, e kite ai te ākonga i te rautaki, i te huarahi rānei hei whakaoti i te ngohe.

E tika ana kia taunga te ākonga ki tēnei mea te whakaoti rapanga, te wetewete i ngā kōrero me ngā tohutohu, te āta whakaaro i te rautaki e hāngai ana, me te tūhonohono anō i ngā maramara mātauranga kei roto i tōna hinengaro. Koirā te āhua o tēnei ngohe aromatawai.

Me tuku kia mahia tēnei ngohe aromatawai i muri i ngā akoranga e hāngai ana ki te horahanga me te paenga o te tapawhā hāngai, kaua e tuku mātao noa iho.

Rauemi Tautoko:

Kei te whare whakaputu rauemi o Te Tāhu o te Mātauranga ēnei rauemi (Down the Back of the Chair), kei te whata rauemi tuihono hoki o Tāhūrangi.

- **Te Poutama Tau, Pukapuka Tuarua: Te Uiu Aromatawai.** Ko ngā kōrero whānui e pā ana ki te aromatawai pāngarau.
- **Hei Tautoko i te Marautanga Pāngarau: Te Ine.** Ko ngā huatau matua me ētahi ngohe whakaako e hāngai ana ki te ine.

Ngā tohutohu

Whakaaturia te kāri, ākene pea me pānui tahi me te ākonga, **kia mārama ai ngā kōrero.**

Hoatu he wā hei whakaoti mā te ākonga i ngā pātai.

Tonoa te ākonga kia whakamārama i āna mahi. Tāruatia ‘Te Whārangi Aromatawai mā te Pouako’, hei tuhi māu i āna whakamārama, me ō whakaaro, ō whakataunga aromatawai.

Āta tirohia ngā kōrero kei te whārangi ‘Hei Ārahi i te Aromatawai’ hei āwhina i a koe ki te whakatau i te taumata e hāngai ana ki ngā mahi a te ākonga. Kei tēnei whārangi te ngako o te pāngarau e hāngai ana ki tēnei ngohe, me ngā tauira whakamārama a ngā ākonga.

Me mātua mōhio te ākonga

- ki te mātauranga me ngā momo rautaki tau hei whakaotī tāpiritanga, whakareatanga hoki
- ki ngā whiriwhiringa tau ā-ira (kia kotahi te mati ā-ira)
- ki te tuhi hoahoa āwhata māmā ki te pepa tukutuku
- ki te hanga o te tapawhā hāngai me te tikanga o te horahanga me te paenga.
- ki te whiriwhiri i te horahanga o te tapawhā hāngai me te tapatoru
- ki te whakamahi taputapu hei tuhi hoahoa āwhata (pērā i te tāporowhita me te rūri)

Ngā kupu pāngarau e hāngai ana

horahanga, paenga, hoahoa āwhata, tapa, tapatoru, tapawhā hāngai, tapeke

Ngā kupu e hāngai ana ki te horopaki

māra, paetaha

Ngā rauemi

- te kāri ngohe
- te pepa tukutuku
- te rūri me te tāporowhita

Ētahi ngohe whakaako e hāngai ana

Hei Tautoko i te Marautanga Pāngarau: Te Ine

He Ngohe Whakaako i te Ine:

- Te Whakatairite Horahanga
- Te Whiriwhiri Horahanga
- Ko Tēhea te Horahanga Nui?
- Te Horahanga Tapawhā Hāngai
- Te Horahanga Tapatoru

He Tūhuratanga Ine:

- Te Paenga Taparau
- Te Pakitara Perekī
- Te Tākai Pouaka Tiakareti
- Te Horahanga Matapihi
- Te Taiapa Pāmu
- Te Horahanga me te Paenga Tapawhā Hāngai

He Māra Kai

He tauira whakautu a te ākonga me ngā paetohu aromatawai

Te pātai	He tauira nei, he iiti te horahanga o te tapawhā hāngai, ka whakamahia te waeine ika mō te horahanga. [Tau 3]	E mārama ana ki te tikanga o te paenga. [Tau 3]	Ka whakamahia te waeine ika mō ngā tapa. [Tau 3]	Ka tatauria ngā wehenga tukutuku hei whiriwhiri i ngā tapa. [Tau 3]	Ka whāia tētahi rautaki wāwāhi tau hei whiriwhiri i ngā tapa tauoī. [Tau 4]	Ka whāia tētahi rautaki wāwāhi tau hei whiriwhiri i ngā tapa e whai hauau ana. [Tau 5]	E tika ana te tuhi hoahoa āwhata ki te pepa tukutuku. [Tau 5]
1. Tuhi aki te pepa tukutuku ētahi tapawhā hāngai ērima, koirā hei hoahoa āwhata o ētahi māra. Kā 32 te paenga o ia tapawhā hāngai (te tapeke o ngā tapa = 32). Tuhi ngā inenga o ngā tapa.	2. Whiriwhiria te horahanga o ia tapawhā hāngai, ka tuhi aki raro iho.	3. Ko tēhea te māra he nui rawa atu te horahanga, ko tēhea te māra he iiti rawa atu te horahanga? He aha tētahi tauira e kitea ana i te horahanga o ngā tapawhā hāngai me te āhua e ngā tapawhā hāngai?	4. Ko te 13.5m te roa o tētahi tapa o te māra e whakaaroa ana e Tamaraū. Whiriwhiria te roa o ērā atu o ngā tapa.	5. Ko te 9.5m te roa o tētahi tapa o te māra e whakaaroa ana e Hinewai. Whiriwhiria te roa o ērā atu o ngā tapa.	6. Ko tēhea te māra he rahi ake te horahanga, ko te whakamahia te tukutuku hei whiriwhiri i ngā tapa hei whiriwhiri i te horahanga o ngā tapawhā hāngai. [Tau 6]	7. Tuhi te hoahoa āwhata o ētahi atu māra, he tapatoru te īhua, engari kia mau tonu ki te 32m rākau hei hanga i ngā tapa. Tuhi ngā inenga ki ngā tapa.	8. Whakatau tatai te horahanga o tēnei māra tapatoru kua tuhia e koe. He nui ake, he iiti dake rānei i ētahi o ngā māra he tapawhā hāngai te īhua?
o ngā tapa = 32).		Hei tauira:	Hei tauira:	Ka whāia tētahi rautaki arorou hei whiriwhiri i ngā tapa, me te whakamahi anō i ngā rautaki wāwāhi tau e hāngai ana. [Tau 6]	Ka whāia tētahi rautaki arorou hei whiriwhiri i ngā tapa, me te whakamahi anō i ngā rautaki wāwāhi tau e hāngai ana. [Tau 6]	Ka whāia tētahi rautaki arorou hei whiriwhiri i ngā tapa, me te whakamahi anō i ngā rautaki wāwāhi tau e hāngai ana. [Tau 6]	Ka whāia tētahi rautaki arorou hei whiriwhiri i ngā tapa, me te whakamahi anō i ngā rautaki wāwāhi tau e hāngai ana. [Tau 6]
o ngā tapa = 32).		Ka whakamahia te tukutuku hei whiriwhiri i ngā tapa.	Ka whakamahia te tukutuku hei whiriwhiri i ngā tapa.	Ka whāia tētahi rautaki wāwāhi tau hei whiriwhiri i ngā tapa. [Tau 7]	Ka whāia tētahi rautaki wāwāhi tau hei whiriwhiri i ngā tapa. [Tau 7]	Ka whāia tētahi rautaki wāwāhi tau hei whiriwhiri i ngā tapa. [Tau 7]	Ka whāia tētahi rautaki wāwāhi tau hei whiriwhiri i ngā tapa. [Tau 7]
o ngā tapa = 32).		Ka whakamahia te tukutuku hei whiriwhiri i ngā tapa.	Ka whakamahia te tukutuku hei whiriwhiri i ngā tapa.	Ka whāia tētahi rautaki wāwāhi tau hei whiriwhiri i ngā tapa. [Tau 7]	Ka whāia tētahi rautaki wāwāhi tau hei whiriwhiri i ngā tapa. [Tau 7]	Ka whāia tētahi rautaki wāwāhi tau hei whiriwhiri i ngā tapa. [Tau 7]	Ka whāia tētahi rautaki wāwāhi tau hei whiriwhiri i ngā tapa. [Tau 7]
o ngā tapa = 32).		Ka whakamahia te tukutuku hei whiriwhiri i ngā tapa.	Ka whakamahia te tukutuku hei whiriwhiri i ngā tapa.	Ka whāia tētahi rautaki wāwāhi tau hei whiriwhiri i ngā tapa. [Tau 7]	Ka whāia tētahi rautaki wāwāhi tau hei whiriwhiri i ngā tapa. [Tau 7]	Ka whāia tētahi rautaki wāwāhi tau hei whiriwhiri i ngā tapa. [Tau 7]	Ka whāia tētahi rautaki wāwāhi tau hei whiriwhiri i ngā tapa. [Tau 7]